

Veiligheid bij buitenschoolse activiteiten

Primair onderwijs

Op de meeste basisscholen beperkt het onderwijs zich niet alleen tot het verzorgen van de lessen binnen het schoolgebouw en/of op het speelterrein. Er zijn schoolreisjes, schoolkampen, museumbezoeken, schooltuintjes, schoolzwemmen et cetera. Deze buitenschoolse activiteiten brengen risico's met zich mee. Om ongewenst gedrag van kinderen en begeleiders te voorkomen is het belangrijk gedegen maatregelen te nemen. In dit informatieblad zet Centrum School en Veiligheid (CSV) voor u uiteen wat u als basisschool kunt doen om buitenschoolse activiteiten zo veilig mogelijk te laten verlopen.

Uit de praktijk

Tijdens het omkleden voor de nacht op schoolkamp van groep 5 t/m 8, wordt een van de meisjes te grazen genomen. Ze wordt door twee meisjes aan haar nachtpon getrokken terwijl een groepje andere kinderen om haar heen staan te joelen en gillen: "piskonijn, piskonijn!"

Het meisje staat reddeloos in de kring in haar kapot gescheurde kleren totdat een paar klasgenoten het incident zien en de leiding halen. Die haalt de groep bij het meisje weg.

Sociale veiligheid

In verscheidene wetten, zoals de Arboret en diverse onderwijswetten is vastgelegd dat scholen verplicht zijn om de (sociale) veiligheid op school te waarborgen. Dit betekent dat scholen hiertoe ook verplicht zijn wanneer het buitenschoolse activiteiten betreft die onder de verantwoordelijkheid van de school vallen. [Meer informatie >>](#)

Deze verplichting betekent dat er bij buitenschoolse activiteiten maatregelen genomen moeten worden om de (sociale) veiligheid te waarborgen. We hebben voor u een overzicht gemaakt van praktische maatregelen en gedragsregels.

Praktische maatregelen

- Pas de grootte van de groepen aan aan de leeftijd en het niveau van de kinderen.
- Activiteiten worden begeleid door personeelsleden, aangevuld door niet-personeelsleden (ouders). Groepen 1, 2 en 3: één begeleider op 5 kinderen; groepen 4 t/m 8: één begeleider op 7 kinderen.
- Als de reis per bus gaat zijn er 2 leerkrachten in iedere bus aanwezig.
- Begeleidende ouders en leerkrachten hebben allen een mobiele telefoon en een lijstje met telefoonnummers van alle leerkrachten en directie, van de locatie en van algemene hulpdiensten.
- Er gaat per bestemming minstens één particuliere auto mee om in noodsituaties iemand te kunnen vervoeren.
- Zorg voor een EHBO'er en verbandtrommels.
- Zorg voor medicijneninstructie van kinderen.
- Alle kinderen dragen het school-T-shirt of een kaart met telefoonnummer.

- Tijdens het schoolkamp of andere meerdaagse schoolreizen slapen jongens en meisjes in aparte ruimtes. De begeleiding slaapt niet bij de kinderen. Dit ter bescherming van de kinderen, maar ook van de begeleiders.
- Jongens en meisjes maken gebruik van gescheiden douches, was- kleed- en slaapruimten.
- Tijdens het aan-, uit- en omkleden van de leerlingen worden de betreffende ruimtes uitsluitend door de leiding betreden na een duidelijk vooraf gegeven teken.
- In principe gaat een begeleider niet alleen met een leerling op pad. Mocht dit toch noodzakelijk zijn, dan moet dit gemeld worden bij de directie en moet de reden en de tijdsduur aangegeven worden.

Het schoolbestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor elke buitenschoolse activiteit. De eindverantwoordelijkheid wordt nooit overgedragen aan een andere organisatie of persoon.

Ontucht tijdens schoolkamp

Een 25-jarige leerkracht bekennt ontucht te hebben gepleegd met drie leerlingen. In 2006 had de leerkracht voor het eerst over de rug, de billen en het geslachtsdeel van een jongen gewreven tijdens een schoolkamp. In 2009 vond een herhaling van handelingen plaats tijdens een werkweek van school.

[hele bericht](#)

Gedragsregels

De algemeen geldende gedragsregels die op school gelden, gelden ook bij de buitenschoolse activiteiten. Onderdeel hiervan is het pestprotocol.

- Spreek expliciete gedragsregels af met de kinderen; bijvoorbeeld 'wij sluiten niemand buiten'.
- Spreek expliciete gedragsregels en consequenties af met de leerkrachten en hulpouders; bijvoorbeeld 'afpraak is afspraak', 'nee is nee', 'spreek niet met stemverheffing tegen de kinderen'.
- Zet de gedragsregels en consequenties op papier.
- Stel de achterblijvende ouders ook op de hoogte van de afgesproken regels en bijbehorende consequenties.

Meer informatie

- Gedragsregels op school, CSV-informatieblad '[Een G voor gedrag](#)' (pdf-bestand).
- Informatie over [gedragsregels](#).
- Regels voor [hulpouders](#).

Communicatie

Elke buitenschoolse activiteit begint met communicatie. Informeer ouders over de reis en over praktische zaken zoals reisregels en verzekering.

Verzekering

Scholen zijn wettelijk verplicht zich tegen aansprakelijkheid te verzekeren. De schoolverzekering dekt meestal de aansprakelijkheid van leerkrachten, overig personeel, bestuur, hulpouders en vrijwilligers voor schade aan derden door onder hun toezicht staande kinderen tijdens, vlak voor en vlak na schooltijd en tijdens schoolgebonden activiteiten als zwemles, excursies en schoolreizen.

Het verschilt per afgesloten verzekering of risicovolle activiteiten (zoals survival) meeverzekerd zijn. Wanneer dit niet zo is kan de school overwegen om een activiteit niet te laten plaatsvinden.

[Lees artikel](#)

Toestemming ouders

Uitgangspunt voor elke buitenschoolse activiteit is dat ouders akkoord gaan met deelname. Ouders verlenen hiervoor hun toestemming door een formulier te ondertekenen bij aanmelding van hun kind op school. Als een kind niet mee mag van de ouders, gaat het kind gewoon naar school of worden met de ouders oplossingen bedacht.

Alternatieven

Voorbeelden van alternatieven waardoor kinderen mee kunnen doen aan buitenschoolse activiteiten zijn:

- Religieuze ouders die halal/koosjer kookten en het eten afleverden op schoolkamp.
- Islamitische ouders die hun dochter elke avond ophaalden op kamp en 's morgens weer terugbrachten.

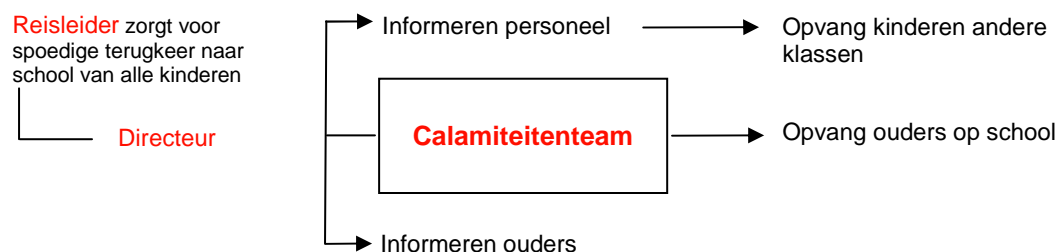
Wie rijdt bij een calamiteit?

Bij meerdaagse schoolreisjes komt het nog wel eens voor dat de begeleiding 's avonds een alcoholisch drankje drinkt. Bedenk hierbij wel dat er iemand moet kunnen autorijden wanneer er zich een calamiteit voordoet.

Calamiteiten

Het is natuurlijk niet te hopen, maar het kan voorkomen dat zich een incident voordoet tijdens een buitenschoolse activiteit of dat deze ontaardt in een calamiteit. Essentieel is dat de directeur op de locatie direct op de hoogte wordt gesteld wanneer er een calamiteit plaatsvindt bij een buitenschoolse activiteit.

1. Zet het calamiteitenplan van de school in werking (onder andere informeren ouders).
2. Onmiddellijk terugkeer regelen van de activiteit naar school.
3. Vang kinderen op bij de locatie.

Een calamiteit overkomt je, de afhandeling heb je in de hand!

Meer informatie

Informatie over **omgaan met calamiteiten** op school.

Deze publicatie is geen geformaliseerde richtlijn of protocol, aan de inhoud kan de gebruiker geen rechten ontleenen.